

Protokoll från Västra Götalandsregionen

Protokoll från psykiatriberedningen den 21 augusti 2018

Tid: 09:30 - 11:45

Plats: Campus Nya Varvet

Närvarande

Beslutande

Monica Selin, ordförande (KD)
Kerstin Brunnström, vice ordförande (S)
Johan Fält (M)
Gunilla Druve Jansson (C)
Susanne Larsson (S)
Nicklas Attefjord (MP)
Janette Olsson (S)
Peder Danesved (L)
Mats Tolfsson (S)
Kenneth Gustavsson (C)
Oscar Pihlblad (KD)
Carina Örgård (V)

Adjungerade

Annika Tännström (M)
Johan Ask (S)

Justerare

Kerstin Brunnström (S)

Datum och ort för justering

Den 21 augusti 2018 i Göteborg

Underskrifter

Sekreterare: _____
Ben Norman

Ordförande: _____
Monica Selin (KD)

Justerare: _____
Kerstin Brunnström (S)

Politiska sekreterare

Stefan Svensson (KD)

Övriga närvarande

Lise-Lotte Risö Bergerlind, kunskapsstöd för psykisk hälsa

Frida Bjurström, koncernstab hälso- och sjukvård

Ben Norman, nämndsekreterare

Martin Rödholm, SKL, § 53

Mia Harty, kunskapsstöd för psykisk hälsa, § 50

Anslag/bevis

Protokollet är justerat. Justeringen har gjorts offentlig genom anslag på Västra Götalandsregionens anslagstavla.

psykiatriberedningen

Sammanträdesdatum: 2018-08-21

Datum när anslag sätts upp: 2018-08-22

Datum när anslag tas ned: 2018-09-13

Förvaringsplats för protokollet: Regionens Hus, Hertig Johans gata 6, Skövde

Underskrift: _____
Ben Norman

Genomgång av dagens ärenden

Genomgång av dagens ärenden kl. 09.35-11.40

Beslutssammanträde

Beslut av ärendena på föredragningslistan sker löpande

Tillkommande ärende

- Utökning av antalet vårdcentraler med tilläggsuppdrag för förstärkt första linjens vård för barn/unga r med tilläggsuppdrag (utsänt med handlingarna)

Protokoll från psykiatriberedningen, 2018-08-21

§ 50

Förslag till fortsatt utveckling av Peer Support i Västra Götalandsregionen

Diarienummer HS 2017-00865

Beslut

1. Projektet med peer support i Västra Götalandsregionen permanentas i enlighet med beskrivningen i tjänsteutlåtande daterat 2018-05-23.
2. Finansiering med 5 mnkr för 2018 och 6,5 mnkr för 2019 sker genom statsbidrag för psykisk hälsa.
3. Hälso- och sjukvårdsdirektören får i uppdrag att följa situationen kring peer supportrar och utvärdera hur specialistpsykiatri i Västra Götalandsregionen påverkats av denna funktion för bedömning av ytterligare behov av peer supportrar i vårdens processer.

Sammanfattning av ärendet

Hälso- och sjukvårdsstyrelsen beslutade i juni 2015 att avsätta medel av det regiongemensamma anslaget kring psykisk hälsa/ohälsa 2015 för utbildningsinsatser kopplade till de regionala utvecklingsplanerna. Ett av utvecklingsområdena är att involvera brukare och brukarefarenheter i vårdens processer. Det nationella nätverket för brukarorganisationer, NSPH, ämnade pröva en modell för brukarstöd i vården, s.k. Peer support i fyra län i samarbete med bl.a. Sveriges Kommuner och Landsting och Centrum för evidensbaserade psykosociala insatser (CEPI). Nationell Samverkan för Psykisk Hälsa i Göteborg (NSPHiG), ansökte om regionala medel för att delta i satsningen genom ett pilotprojekt i Västra Götaland. Västra Götalandsregionen (VGR) har, genom Kunskapsstöd för psykisk hälsa (KPH) beviljat NSPHiG bidrag för pilotprojektet under senhösten 2015, 2016 och 2017.

Peer support innebär att personer med egen erfarenhet av psykisk ohälsa eller psykisk funktionsnedsättning blir professionellt verksamma inom vård och omsorg för att stötta brukare/patienter i deras återhämtningsprocesser. Deras arbete utgår ifrån stöd till brukare/patienter baserat på egna- och brukarrörelsens erfarenheter av återhämtning, egenmaktsutveckling och minskat självstigma. Projektets syfte har varit att både ta fram och genomföra utbildning av brukare, brukarorganisationer och verksamheter i metoden. Inspirationen kom från föregångsländer som Holland, England och Nya Zeeland, där peer support under flera år etablerat sig jämte de gängse professionerna.

I december 2015 – februari 2016 skedde ett urval av de psykiatriska verksamheter som ville ingå i pilotsatsningen. Därefter hölls enskilda introduktionsdagar för både ledning och personal vid de utvalda verksamheterna. I juni 2016 påbörjades

Justerare:	Justerare:	Justerare:	Rätt utdraget intygar:
------------	------------	------------	------------------------

Protokoll från psykiatriberedningen, 2018-08-21

en rekryteringsprocess av tillänkta peer supportrar och en urvalsprocess skedde i tre steg – genom skriftlig ansökan, genom fördjupade intervjuer och till sist genom själva utbildningen. Utbildningen till peer support omfattar både teoretiska och praktiska förberedelser baserade på vad projektledningen lärt sig genom både studiebesök och forskningsstudier samt de erfarenheter som bruksrörelsen i Sverige gjort. Totalt examinerades 24 peer supportrar 2016/2017. I dagsläget är 10 peer supportrar verksamma vid åtta psykiatriska enheter. NSPHiG har även tillhandahållit en handledare till de anställda peer supportrarna.

NSPHiG har fortlöpande muntligen och skriftligen rapporterat till både KPH och psykiatriberedningen hur projektet avlöpt, samt en fördjupad uppföljning när projekteringen avslutats. Projektet har följts upp av en forskarutbildad utvärderare sedan hösten 2016, och för att fastställa lämpliga undersökningsmetoder bildades en arbetsgrupp (CEPI, NSPH, NSPHiG, VGR). Denna grupp har också fungerat som referensgrupp i utvärderings- och uppföljningsarbetet. Slutredovisning av projektet skedde 2018-02-16 med ett mycket positivt utfall, se bilagd rapport. Mot denna bakgrund föreslås projektet permanentas.

Under sammanträdet enas psykiatriberedningen om att i den tredje beslutspunkten stryka ”inklusive hemtagnings effekter”.

Beslutsunderlag

- Tjänsteutlåtande daterat 2018-05-23

Skickas till

Psykiatriberedningens beslut skickas till:

- Hälsa- och sjukvårdsstyrelsen

Hälsa- och sjukvårdsstyrelsens beslut skickas till:

- Lise-Lotte Risö Bergerlind för kännedom

Justerare:	Justerare:	Justerare:	Rätt utdraget intygar:
------------	------------	------------	------------------------

Protokoll från psykiatriberedningen, 2018-08-21

§ 51

Kompetenshöjande insatser för psykologer i primärvården

Diarienummer HS 2016-00046

Beslut

Psykiatriberedningen föreslår att hälso- och sjukvårdsstyrelsen beslutar följande:

1. Hälso- och sjukvårdsstyrelsen noterar informationen om insatser för kompetenshöjning av psykologer i primärvården.
2. Hälso- och sjukvårdsdirektören får i uppdrag att tillsammans med personaldirektören se över behovet av specialistpsykologer med ansvar för bedömning och psykologisk behandling i primärvården.
3. Uppdraget från hälso- och sjukvårdsstyrelsen den 26 maj 2016, § 90 punkt 4, är fullgjort.

Sammanfattning av ärendet

Hälso- och sjukvårdsstyrelsen har den 26 maj 2016, § 90, beslutat om stärkt första linjens vård vid psykisk ohälsa, där 6 vårdcentraler inledningsvis fick tilläggsuppdrag att förstärka insatserna för barn och unga med psykisk ohälsa. Därefter har hälso- och sjukvårdsstyrelsen den 31 maj 2017, § 152, beslutat om en utökning med ytterligare fem till sex vårdcentraler med motsvarande tilläggsuppdrag. I samband med beslutet den 26 maj 2016, § 90, fick hälso- och sjukvårdsdirektören i uppdrag att i samråd med personaldirektören ta fram en plan för kompetenshöjning för primärvården för att stärka omhändertagandet av personer med psykisk ohälsa, samt att utreda hur psykologtjänster på vårdcentralerna kan stärkas.

Västra Götalandsregionen (VGR) arbetar årligen med att kartlägga, på kort och lång sikt, det kommande kompetensförsörjningsbehov som förvaltningarna beskriver. I det arbetet framkommer både stora behov av att utöka antalet psykologtjänster inom vårdcentraler samt svårigheter att rekrytera till befintliga tjänster. Med behoven klarlagda arbetar VGR både centralt och på förvaltningsnivå med att på bästa sätt minska det prognosticerade gapet. En del av dessa aktiviteter finansieras genom centralt avsatta medel från personalutskottet medan andra handlar om att organisera arbetet på lokal nivå för att attrahera, rekrytera och behålla medarbetare.

För att motverka den idag rådande obalansen mellan tillgång och efterfrågan på psykologer pågår flertalet aktiviteter i VGR.

Beslutsunderlag

- Tjänsteutlåtande daterat 2018-06-08

Justerare:	Justerare:	Justerare:	Rätt utdraget intygar:
------------	------------	------------	------------------------

Protokoll från psykiatriberedningen, 2018-08-21

Skickas till

Psykiatriberedningens beslut skickas till:

- Hälsa- och sjukvårdsstyrelsen

Hälsa- och sjukvårdsstyrelsens beslut skickas till:

- Marina Olsson för genomförande
- Lise-Lotte Risö Bergerlind
- Personalutskottet för kännedom
- Primärvårdsstyrelsen för kännedom
- Marie Gustafsson för kännedom

Justerare:	Justerare:	Justerare:	Rätt utdraget intygar:
------------	------------	------------	------------------------

Protokoll från psykiatriberedningen, 2018-08-21

§ 52

Sammanställning av sjukhusens svar avseende kostnader för psykiatrisk vård inom respektive sjukhusområde

Diarienummer HS 2016-00092

Beslut

1. Psykiatriberedningen noterar informationen.

Sammanfattning av ärendet

Psykiatriberedningen får information om de svar som inkommit från sjukhusförvaltningarna med anledning av psykiatriberedningens begäran om återkoppling på den översyn av kostnader för psykiatrisk vård per capita 2010-2016 som presenterades för psykiatriberedningen den 8 december 2017, § 36.

I svaret från styrelsen för Sahlgrenska universitetssjukhuset framgår att styrelsen beslutat om ett fördjupat uppdrag som ännu inte redovisats.

Koncernkontoret kommer nu att analysera 2017 års statistik inom området, samt invänta redovisningen från styrelsen för Sahlgrenska universitetssjukhuset för att därefter återkomma till psykiatriberedningen med förslag till åtgärder.

Beslutsunderlag

- Tjänsteutlåtande daterat 2018-06-25

Justerare:	Justerare:	Justerare:	Rätt utdraget intygar:
------------	------------	------------	------------------------

Protokoll från psykiatriberedningen, 2018-08-21

§ 53

Information om Sveriges kommuner och landstings kartläggning av psykiatri 2017

Diarienummer HS 2018-00652

Beslut

1. Psykiatriberedningen noterar informationen.

Sammanfattning av ärendet

Uppdrag psykisk hälsa på Sveriges kommuner och landsting (SKL) har tillsammans med landsting och regioner tagit fram nyckeltal för beskrivning av specialistpsykiatrins aktiviteter, kostnader, bemanning och i viss mån kvalitet. Jämförelser presenteras på landstingsnivå i separata rapporter för barn- och ungdomspsykiatri, vuxenpsykiatri och rättspsykiatri. Vid sammanträdet presenteras 2017 års data tillsammans med internationella jämförelser.

Beslutsunderlag

- Tjänsteutlåtande daterat 2018-08-14

Justerare:	Justerare:	Justerare:	Rätt utdraget intygar:
------------	------------	------------	------------------------

Protokoll från psykiatriberedningen, 2018-08-21

§ 54

Tillkommande ärende: Utökning av antalet vårdcentraler med tilläggsuppdrag för förstärkt första linjens vård för barn/unga

Diarienummer HS 2018-00689

Beslut

Psykiatriberedningens förslag till hälso- och sjukvårdsstyrelsens beslut:

1. Hälso- och sjukvårdsstyrelsen avsätter 20 mnkr för en utökning med fem vårdcentraler med tilläggsuppdrag för förstärkt första linjens vård vid psykisk ohälsa för barn och unga.
2. I den kommande budgeten för 2019 års genomförande av omställningen av hälso- och sjukvården reserveras 20 mnkr för genomförande av utökningen av antalet vårdcentraler med tilläggsuppdrag för förstärkt första linjens vård för barn och unga.
3. Hälso- och sjukvårdsdirektören får i uppdrag att påbörja arbetet för en utökning med fem vårdcentraler med tilläggsuppdrag för första linjens vård vid psykisk ohälsa för barn och unga.

Protokollsanteckning

Psykiatriberedningen medger att protokollsanteckning från Kerstin Brunnström (S) får bifogas till protokollet (bilaga §54a)

Sammanfattning av ärendet

Den 1 juni 2016 fattade hälso- och sjukvårdsstyrelsen beslut om att i ett pilotprojekt pröva en modell med förstärkt första linjens vård vid psykisk ohälsa för barn och unga genom tilläggsuppdrag till fem till sex vårdcentraler.

Målgruppen var framför allt barn i åldern 5-18 år. Det följdes upp av ett nytt beslut den 31 maj 2017, som möjliggjorde tilläggsuppdrag för ytterligare fem vårdcentraler. Totalt har idag 11 vårdcentraler en förstärkt kompetens att möta och behandla den aktuella målgruppen.

Erfarenheter från de elva särskilda vårdcentralerna med tilläggsuppdrag visar att de är framgångsrika vad gäller mottagandet av unga med psykisk ohälsa. Samtidigt kommer det inga sökande alls från ett antal kommuner. Det visar att fler vårdcentraler med tilläggsuppdrag behövs, företrädesvis i områden som idag inte har några sådana. Därför föreslås en utökning med ytterligare fem vårdcentraler för att fånga upp fler barn och unga i behov av tidiga insatser.

Justerare:	Justerare:	Justerare:	Rätt utdraget intygar:
------------	------------	------------	------------------------

Protokoll från psykiatriberedningen, 2018-08-21

Beslutsunderlag

- Yrkande från Monica Selin (KD) Johan Fält (M) Peder Danesved (L) Gunilla Druve Jansson (C) och Nicklas Attefjord (MP)

Yrkande

Ordförande yrkar bifall till yrkande från Monica Selin (KD) Johan Fält (M) Peder Danesved (L) Gunilla Druve Jansson (C) och Nicklas Attefjord (MP) (bilaga § 54b)

Skickas till

- Hälsa- och sjukvårdsstyrelsen

Justerare:	Justerare:	Justerare:	Rätt utdraget intygar:
------------	------------	------------	------------------------

Protokoll från psykiatriberedningen, 2018-08-21

§ 55

Delegeringsärenden

Beslut

1. Psykiatriberedningen noterar informationen

Sammanfattning av ärendet

Ett delegeringsärende (inom psykiatriområdet) som beslutats med stöd av hälso- och sjukvårdsstyrelsens delegeringsordning redovisas

Beslutsunderlag

1. Regional medicinsk riktlinje för Läkemedelsassisterad rehabilitering vid opiatberoende (LARO)
Diarienummer HS 2016-00769

Justerare:	Justerare:	Justerare:	Rätt utdraget intygar:
------------	------------	------------	------------------------

Protokollsanteckning från Socialdemokraterna till ärende 4, Utökning av antalet vårdcentraler med tilläggsuppdrag för förstärkt första linjens vård för barn/unga

Vårdcentraler med tilläggsuppdrag ser vi som en viktig väg till att förbättra omhändertagandet av barn och unga med psykisk ohälsa i första linjen. Den av S initierade granskningen av hur vårdcentralerna i regionen tar hand om dessa barn och unga har visat att nästan alla har allvarliga brister i att leva upp till det uppdrag man har som första linjen.

När förvaltningen tog fram förslaget om vårdcentraler med tilläggsuppdrag stödde vi det. Vi ser att vårdvalet inte gynnat primärvårdens arbete med psykisk sjukdom och ohälsa och har välkomnat att regionen äntligen sett att man måste göra avsteg från principen om samma uppdrag till alla vårdcentraler och konstaterar att det behövs andra incitament och uppdrag än vad vårdvalet erbjuder för att skapa en förbättring.

Pilotprojektet Vårdcentraler med tilläggsuppdrag, som finansieras med statsbidrag, har visat sig framgångsrikt enligt den uppföljning som pågått sedan starten. De har visat sig fungera väl, öka tillgängligheten och uppskattas av patienterna. När projektet utökades 2017 från sex till elva vårdcentraler lades ett gemensamt yrkande från representanter för den grönbå majoriteten och oppositionen. Det hade varit värdefullt att behålla det gemensamma initiativet i frågan, men det är ju valår.

Vi anser att uppföljningen visar att vårdcentraler med tilläggsuppdrag kommer att vara en del av den framtida lösningen på att förbättra tillgängligheten till vård i första linjen för barn med psykisk sjukdom och ohälsa. Bristerna i vårdcentralernas omhändertagande hänförs till stor del till brister i kompetens. Det är logiskt att samla fördjupad kompetens i noder som kan ta hand om mer komplicerad/avancerad diagnostik och behandling i första linjen och samtidigt bidra till en höjning av kompetensen hos alla

vårdcentraler. Vi har upprepade gånger från S, t ex i protokollsanteckning från juni 2018 markerat vikten av kunskapsspridning, bl a för att alla vårdcentraler bättre ska kunna sköta sin del av den nära vården i samverkan med skolhälsovård, socialtjänst, specialistvård, ungdomsmottagningar m m.

Vi stödjer därför yrkandet om att söka få fler intresserade vårdcentraler att ta ett utökat uppdrag för förstärkt första linjens vård för barn och unga. Det beslut som fattades i mars 2018 om förlängning av pilotprojektet öppnade för detta och innebar samtidigt en utveckling med filialer. Samtidigt konstaterar vi att pilotprojektet är på väg att gå över i driftfas redan året innan pilotprojektiden gått till sitt slut och slutsatser dragits från utvärderingarna inför framtiden. Vi ser också att det finns en osäkerhet kring intresset från nya vårdcentraler och personalförsörjningen. Men vikten av att få till en betydligt bättre fungerande vård på primärvårdsnivån och en jämlik vård i regionen är central och överväger.

Kerstin Brunnström (S)

Yrkande i Hälso- och sjukvårdsstyrelsen
Sammanträdesdatum: 2018-08-21
Diarienummer:

Utökning av antalet vårdcentraler med tilläggsuppdrag för förstärkt första linjens vård för barn/unga

Psykiatriberedningens förslag till hälso- och sjukvårdsstyrelsens beslut:

1. Hälso- och sjukvårdsstyrelsen avsätter 20 mnkr för en utökning med fem vårdcentraler med tilläggsuppdrag för förstärkt första linjens vård vid psykisk ohälsa för barn och unga
2. I den kommande budgeten för 2019 års genomförande av omställningen av hälso- och sjukvården reserveras 20 mnkr för genomförande av utökningen av antalet vårdcentraler med tilläggsuppdrag för förstärkt första linjens vård för barn och unga
3. Hälso- och sjukvårdsdirektören får i uppdrag att påbörja arbetet för en utökning med fem vårdcentraler med tilläggsuppdrag för första linjens vård vid psykisk ohälsa för barn och unga

Den 1 juni 2016 fattade hälso- och sjukvårdsstyrelsen beslut om att i ett pilotprojekt pröva en modell med förstärkt första linjens vård vid psykisk ohälsa för barn och unga genom tilläggsuppdrag till fem till sex vårdcentraler. Målgruppen var framför allt barn i åldern 5-18 år. Det följdes upp av ett nytt beslut den 31 maj 2017, som möjliggjorde tilläggsuppdrag för ytterligare fem vårdcentraler. Totalt har idag 11 vårdcentraler en förstärkt kompetens att möta och behandla den aktuella målgruppen.

Psykisk ohälsa hos barn och unga har uppmärksammats av Socialstyrelsen. I deras nationella hälso- och dataregister framkommer det att omkring 10 % av pojkarna och 15 % av flickorna i landet har någon form av psykisk ohälsa som ångestsyndrom och depressioner. Erfarenheter från de elva särskilda vårdcentralerna med tilläggsuppdrag visar att de är framgångsrika vad gäller mottagandet av unga med psykisk ohälsa. Samtidigt kommer det inga sökande alls från ett antal kommuner. Det visar att fler vårdcentraler med tilläggsuppdrag behövs, företrädesvis i områden som idag inte har några sådana. Därför vill vi i Grönblå samverkan nu gå vidare och avsätta medel för en utökning med ytterligare fem vårdcentraler.

I ”Årsrapport 2017 Ungas psykiska hälsa – förstärkt första linje i primärvården” redovisas hur de sex vårdcentraler som först fick uppdraget har lyckats. Resultaten är positiva. 84% av barnen /ungdomarna uppger att de ”helt och hållet” kände förtroende för behandlaren. Motsvarande siffra hos anhöriga är 90%. 75% i båda grupperna anger att barnen/ungdomarna fått en besökstid i rimlig tid.

De allra flesta anhöriga (94 %) och barn/ungdomar (95 %) upplever att behandlingen hjälpt helt och hållet eller delvis. De som söker vården är i alla åldrar men det är en topp i åldersintervallet 11-15 år. Av dessa är en majoritet flickor/kvinnor och andelen ökar med stigande ålder. Ängest och relationsproblem är de vanligaste diagnoserna följt av depression.

I Västra Götalandsregionen fick 1.909 unika individer hjälp under 2017. Dessa gjorde tillsammans 10.956 vårdbesök och kommer från 29 av VGR:s 49 kommuner. Det visar att närheten till vårdcentral är en avgörande faktor för att målgruppen ska söka sig dit. Önskvärt är därför att nya vårdcentraler med tilläggsuppdrag etableras där sådana idag saknas. Vi ser dessutom gärna en blandning av offentliga och privata utförare.

Tidiga insatser besparar inte bara barn, unga och deras familjer onödigt lidande förenat med de långa väntetiderna till den specialiserade sjukvården. Det gör också att sjukvårdsresurser kan användas effektivare.

Ambitionen med denna satsning är att fånga upp fler barn och unga i behov av tidiga insatser.

Monica Selin (KD)

Johan Fält (M)

Peder Danesved (L)

Gunilla Druve Jansson (C)

Nicklas Attefjord (Mp)